ជីវិតរបស់អាណាសាគូរ៉ា
ANAXAGORAS

កើតនៅជំនាន់អូឡាំព្យាដទី៧០, ស្លាប់ទៅវិញនៅជំនាន់អូឡាំព្យាដទី៨៨ ក្នុងជន្មាយុ៧២ឆ្នាំ ។

*　　*

*

អាណាសាគូរ៉ា ជាកូនប្រុសរបស់អេយេស៊ីប៊ុល បានទទួលចំណេះដឹងខាងផ្នែករូបសាស្ត្រដ៏ទូលំទូលាយវែងឆ្ងាយ លើសពីទស្សនវិទូនានាដែលបានកើតមុនជំនាន់គាត់ ។ គាត់មានកំណើតនៅក្លាសូម៉ែន ដែលជាទីក្រុងមួយនៅយ៉ូនី នៅក្នុងគ្រួសារមួយដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ទាំងដោយពូជពង្សវង្សត្រកូលផង និងទាំងដោយទ្រព្យសម្បត្តិដ៏ស្តុកស្តម្ភដែលក្រុមគ្រួសារនេះមានផង ។ គាត់បានរីកចំរើននៅក្នុងបញ្ញានិងចំណេះដឹង នៅក្នុងអូឡាំព្យាដទី៧៦ ។

គាត់ជាសាវ័ករបស់អាណាក់ស៊ីម៉ែន... ចំណែកអាណាក់ស៊ីម៉ែនជាសាវ័ករបស់អាណាក់ស៊ីម៉ង់ឌើរ ។ ជនក្រោយនេះជាសិស្សរបស់ត្លាលែស ដែលពួកជនជាតិក្រិកទូទៅបានចាត់ទុកថា ជាអ្នកប្រាជ្ញទី១របស់ជាតិគេ ។ អាណាសាគូរ៉ាមានចំណូលចិត្តខាងផ្នែកទស្សនវិជ្ជាខ្លាំងពេកទៅ រហូតដល់គាត់បានលះបង់ចោលនូវកិច្ចការផ្សេងៗនៅក្នុងរដ្ឋក្តី នៅក្នុងឯកជនក្តី ដើម្បីជីកគាស់កកាយតែអំពីមុខវិជ្ជានេះតែមួយ ។ ឪពុកម្តាយរបស់គាត់បានព្រមានចំពោះរូបគាត់ថា ការមិនខ្វល់ខ្វាយអើពើដំណេះនឹងបណ្តាលឲ្យទ្រព្យសម្បត្តិរបស់គាត់ រលាយរលត់ហិនហោចអស់ជាពុំខាន ៖ ការប្រៀនប្រដៅបែបនេះ ពុំមានឥទ្ធិពលអ្វីបន្តិចបន្តួចទៅលើចិត្តថ្លើមរបស់គាត់ទាល់តែសោះ ។ គាត់បានដកខ្លួនថយចេញពីស្រុកកំណើតរបស់គាត់ ហើយគិតខ្វល់ខ្វាយស្វែងរកតែការពិតប៉ុណ្ណោះ ។ ជនម្នាក់បានស្តីបន្ទោសដល់គាត់ថា គាត់នេះមិនបានរវីរវល់អើពើនឹងប្រទេសជាតិកំណើតរបស់គាត់សោះ ។ គាត់បានឆ្លើយតបដោយចង្អុលទៅជើងមេឃ ៖ « ផ្ទុយទៅវិញ... ខ្ញុំស្រឡាញ់ប្រទេសខ្ញុំខ្លាំងណាស់ » ។ គាត់បានសំរេចមករស់នៅក្រុងអាត្ហែន ដោយផ្លាស់ទីកន្លែងសាលាដែលមានរៀបចំតាំងនៅស្រុកមីឡេត៍ តាំងពីសម័យត្លាលែសមកម្លេះ (ត្លាលែសជាស្ថាបនិកសាលានៅមីឡេត៍) យកមករៀបចំតាំងនៅទីក្រុងអាត្ហែនវិញ ។ តាំងពីអាយុ២០ឆ្នាំកាល

ណាមក គាត់បានបង្ហាត់បង្រៀនទស្សនវិជ្ជាជារៀងរហូតមក ហើយបានបន្តវិជ្ជាជីវៈនេះអស់រយៈពេល៣០ឆ្នាំ ។

ក្នុងសម័យថ្ងៃមួយ គេបាននាំសត្វចៀមមួយ ដែលមានស្នែងដុះនៅចំកណ្ដាលថ្ងាស ចូលមកក្នុងគេហស្ថានរបស់ប៉េរីក្លែស ។ លោកគ្រូទាយឡាមពង់ក៏បានប្រកាសភ្លាមមួយរំពេចថា ក្រុមបក្សពីរដែលបានបែងចែកទីក្រុងអាតែ្ថន ច្បាស់ជានឹងបូករួមចូលគ្នាទៅជាអំណាចតែមួយវិញ ។ ក៏ប៉ុន្តែអាណាសាកូរ៉ាបានពោលថា រឿងហេតុស្នែងដុះកណ្ដាលក្បាលនេះ គឺបណ្ដាលមកពីខួរក្បាលវាមិនពេញលលាដ៍ដែលមានរាងទ្រវែងពងក្រពើ ម្ល៉ោះហើយផ្នែកខាងចុងក៏មានរាងស្រួច នៅចំត្រង់កន្លែងដែលមានឫសស្នែងត្រូវដុះតែម្ដង ។ គាត់ក៏បានយកក្បាលចៀមមកពុះជាពីរឲ្យអ្នកផងមើល... សភាពការណ៍ក៏បានបង្ហាញឡើងដូចដែលគាត់បានពោលពិតមែន ។ រឿងនេះបានផ្ដល់កិត្តិយសចំពោះអាណាសាកូរ៉ាយ៉ាងច្រើន ។ ក៏ប៉ុន្តែលោកគ្រូឡាមពង់ក៏បានទទួលកិត្តិយសដ៏ក្រាស់ក្រែលផងដែរ ដោយហេតុថាបន្តិចក្រោយមក ក្រុមបក្សនយោបាយរបស់ធុយស៊ីឌីដក៏ដួលរលំអស់ទៅ ម្ល៉ោះហើយកិច្ចការរបស់រដ្ឋទាំងប៉ុន្មាន ក៏បានធ្លាក់ទៅក្នុងកណ្ដាប់ដៃរបស់ប៉េរីក្លែសទាំងអស់ ។

អ្នកផងបានចាត់ទុកថា អាណាសាកូរ៉ាជាជនជាតិក្រិកទី១ ដែលបានសំរាំងសំរួចសម្គន្ធទស្សនវិជ្ជាមួយជូនដល់សាធារណជន ។ គាត់បានទទួលស្គាល់ថា ទ្រឹស្ដីចំបងនៅក្នុងលោក គឺសភាពឥតព្រំដែននៃចក្រវាឡ ហើយនិងបញ្ញាញាណដែលរៀបចំវត្ថុធាតុសព្វយ៉ាង ព្រមទាំងបង្កើតឲ្យមាននមនុស្សសត្វនៅលើលោកនេះ ។ គឺដោយមូលហេតុនេះហើយបានជាទស្សនវិទូនៅក្នុងសម័យនោះ ហៅគាត់ថាជា «បញ្ញាញាណ » ។ គាត់មិនបានជឿថា បញ្ញានេះបានបង្កើតវត្ថុធាតុឲ្យចេញមកពីសភាពទទេនោះឡើយ ក៏ប៉ុន្តែគាត់បានជឿថា គឺបញ្ញានេះឯងដែលបានរៀបចំឲ្យមានសណ្ដាប់ធ្នាប់នៃវត្ថុសព្វយ៉ាង ។ កាលពីដើមដំបូង, គាត់ពោល, របស់សព្វសារពើបានស្ថិតនៅលាយឡំគ្នា ហើយមានសភាពជាន់ពីលើគ្នាទីណាត់ទីងណែងតែដូច្នេះរៀងរហូតមក គឺរហូតដល់ថ្ងៃមួយដែលបញ្ញាញាណបែងចែកវត្ថុទាំងនេះឲ្យដាច់ចេញពីគ្នា ព្រមទាំងបានរៀបចំឲ្យរបស់និមួយៗរស់នៅក្នុងសណ្ដាប់ធ្នាប់ ដូចយើងបានឃើញសព្វថ្ងៃ ។ អូវីឌ (Ovide) បានបញ្ចេញមនោសញ្ចេតនាបែបនេះឯង យ៉ាងច្បាស់លាស់ នៅពេលដែលគាត់បានចាប់ផ្ដើមលាតត្រដាងទ្រឹស្ដីនៃការប្រែក្រឡាធាតុរបស់គាត់ ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត អាណាសាកូរ៉ាមិនដែលបានទទួលស្គាល់អាទិទេពណាមួយក្រៅពីបញ្ញាញាណនេះទេ ដែលគាត់បានយល់ថា ជាអ្នកបានបង្កើតពិភពលោករស់នៅសព្វថ្ងៃ ។ គាត់មានការខកចិត្តជាមួយនឹងព្រះក្លែងក្លាយជាច្រើន ដែលមនុស្សជំនាន់ដើមនាំគ្នាគោរពកោតខ្លាច ។ ម្ល៉ោះហើយជនឈ្មោះលូស៊្យាងក៏បានដើរផ្សា

យរបៀបក្លែងបន្លំថា យូពីទើរ (ព្រះឥន្ទ) បានបង្កើតឲ្យមានកាំរន្ទះ បាញ់តំរង់ទៅលើអាណាសាកូរ៉ារួចបាត់ទៅហើយ... គឺបណ្ដាលមកពីការមើលងាយមើលថោកដែលគាត់បានសំដែងចំពោះព្រះអាទិទេពផ្សេងៗ ។

*　　　*

*

អាណាសាកូរ៉ាបានអះអាងថា ធម្មជាតិទាំងឡាយមិនដែលមានសភាពទទេនោះឡើយ... អ្វីៗក៏មានភាពពោរពេញ ចំណែកវត្ថុនិមួយៗ បើទោះជាមានទំហំតូចយ៉ាងណាក្ដី ក៏អាចត្រូវបំបែកបានគ្មានទីបញ្ចប់ ។ សូម្បីតែសត្វសុជ... ឧបមាបើមានអ្នកជំនាញពូកែ ដើម្បីបែងចែកជើងរបស់សត្វល្អិតនេះ នោះគេនឹងអាចទាញចំណែកយកទៅបោះបាចសាចរាយប៉ាយទៅ១០០ពាន់លានមេឃឯណោះ ហើយទោះជាយ៉ាងណាក៏គេមិនអាចទាញចំណែកឲ្យបានអស់ដែរ ព្រោះវាត្រូវនៅសល់តទៅទៀ ត ដែលគេអាចយកមកចែកបានដោយគ្មានព្រំដែន ។

គាត់មានជំនឿថា នៅក្នុងរូបកាយនិមួយៗ, ក្នុងមនុស្សសត្វក្ដី, ក្នុងវត្ថុធាតុក្ដីតែងតែមានធាតុតូចៗដូចគ្នាជាគុលិកា ៖ ឧទាហរណ៍ដូចឈាមជាដើម គឺតែងតែបង្កើតឡើងដោយគ្រាប់គុលិកាតូចៗជាឈាម, ដូចជាទឹកជាដើម តែងតែបង្កើតឡើងដោ-យគ្រាប់គុលិកាតូចៗជាទឹក, ចំពោះវត្ថុធាតុផ្សេងៗ ក៏មានលំនាំសម្ពន្ធដូចគ្នាដែរ ។ របៀបចងសម្ពន្ធនៅក្នុងធម្មជាតិដូចៗគ្នានេះ ត្រូវគាត់ឲ្យឈ្មោះថា **homoeomeria** ។ គឺទៅតាមរបៀបនេះឯងហើយ ដែល ឡាអ៊ែរ្ស បានលាតត្រដាងអំពីទ្រឹស្ដីរបស់គាត់ផងដែរ ។

អ្វីៗដែលគេអាចជំទាស់នឹងអាណាសាកូរ៉ាបាន គឺសភាពចាំបាច់ដែលរូបកាយទាំងឡាយនៅក្នុងធម្មជាតិ តែងតែត្រូវបង្កបង្កើតឡើង ដោយចំណែកប្លែកខុសគ្នាទាំងអស់... ឧបមាដូចជាឆ្អឹងសត្វកាន់តែរីកធំឡើង នៅពេលជាមួយគ្នា ដែលសត្វមិនដែលបានបរិភោគឆ្អឹងផង, ចំណែកសរសៃសត្វចេះតែរីកចំរើនផងដែរ នៅពេ-លដែលសត្វមិនដែលយកសរសៃជាអាហារផង; ចំណែកកំណាត់នៃឈាមកាន់តែរីកទំហំធំឡើងនៅពេលជាមួយគ្នា ដែលសត្វមិនដែលបានផឹកឈាមទាល់តែសោះ ។ ទស្សនវិទូរូបនេះ ក៏បានឆ្លើយតបវិញថា តាមសេចក្ដីពិត វាគ្មានរូបកាយអ្វីនៅក្នុងលោកនេះ ដែលត្រូវបង្កបង្កើតឡើងដោយចំណែកដូចគ្នាទាំងអស់នោះទេ; ដូចជានៅក្នុងស្មៅជាដើម វាតែងតែមានជាតិសាច់, ជាតិឈាម, ជាតិឆ្អឹង, ជាតិសរសៃ...ពីព្រោះដោយហេតុថា សត្វរស់រានមានជីវិតដោយជាតិនេះឯង ។ ប៉ុន្តែយើងគួរគិតថារូបកាយនិមួយៗ តែងតែជញ្ជក់យករសជាតិសំខាន់ជាងគេ ដែលមានឈ្មោះនាម

នៅក្នុងរូបរបស់ខ្លួនឯង... មានជាឧទាហរណ៍របស់ខ្លះដែលគេហៅថាឈើ ឬក៏ស្មៅ ...វាទាល់តែរបស់ទាំងនោះត្រូវបង្កបង្កើតដោយចំណែកឈើ ឬចំណែកស្មៅច្រើនជាងគេបំផុត... ម្ល៉ោះហើយគ្រាប់គុលិកាជាឈើ ឬជាស្មៅត្រូវបានរៀបចំប្រមូលយ៉ាងក្រាស់ក្រែលនៅលើផ្ទៃសរពាង្គកាយរបស់គេ ។

គាត់បានយល់ថា ថ្ងៃគ្រាន់តែជាដែកក្តៅមួយដុំធំជាងជ្រោយប៉េឡូប៉ូណែស (Péloponèse) តែប៉ុណ្ណោះ ។ ចំណែកព្រះច័ន្ទវិញ គ្រាន់តែជាដុំវត្ថុធាតុមួយដែលពន្លឺជ្រៀតចូលមិនបាន... ព្រមទាំងជាទីកន្លែងមួយដែលមនុស្សអាចរស់នៅបានដោយហេតុថានៅទីនោះ មានវាល មានភ្នំ ដូចតែនៅលើផែនដីនេះផងដែរ ។ ចំណែកពពួកផ្កាយដុះកន្ទុយវិញ គឺគ្រាន់តែជាកំរងផ្កាយផ្សេងព្រេងជាច្រើន ដែលជួបប្រទះហើយប្រមូលផ្តុំគ្នាដោយចៃដន្យ ។ ចំណែកព្រះពាយបោកបក់វិញ ត្រូវប្រែគុំឡើងដោយសារតែធាតុកំដៅថ្ងៃធ្វើឲ្យខ្យល់រីងគាំង ។ ចំណែករន្ទះវិញត្រូវបង្កបង្កើតឡើងដោយពពករត់បុកទង្គិចគ្នា... នៅក្នុងពេលជាមួយគ្នានោះ ផ្លេកបន្ទោរក៏លេចធ្លោឡើង ក៏ដោយសារតែដុំពពកវាឆ្កូតគ្នាផងដែរ ។ ចំណែកការរញ្ជួយផែនដីវិញ គឺវាបណ្តាលមកពីខ្យល់ថប់ដែលសម្ងំកប់នៅក្នុងរូងនៃផែនដី រីឯទឹកទន្លេនីល (ទន្លេនៅប្រទេសអេយីព្ទ) ដែលវាចេះតែហៀរហូរលិចតំបន់ជិតខាង គឺគ្មានបណ្តាលអ្វីក្រៅតែពីដុំទឹកកកនៅស្រុកអេត្យូពី ដែលវារលាយទៅហើយបានបំប៉ោងប្រភពនៃទន្លេនេះឲ្យរីកធំឡើង ។

អាណាសាកូរ៉ាបានយល់ថា គឺជាកម្លាំងខ្យល់ដែលបានបង្កើតឲ្យមានចលនារបស់តារានានា ហើយនៅពេលដែលគេនិយាយផ្ទួញផ្ទាល់ឲ្យគាត់វិញថា ដំណើរទៅនិងមកនៃតារាមួយចំនួន ដែលគេអាចមើលឃើញចុងប៉ូចនៃផែនដីទាំងសង្ខាងនោះតើវាយ៉ាងណាដែរ... គាត់ក៏បានឆ្លើយតបវិញថា រឿងទាំងអស់នេះគឺបណ្តាលមកពីសម្ពាធនៃខ្យល់ ដែលរុញទៅរុញមក, រុញក្រុមតារាឲ្យមានដំណើរទៅមកដូចដែករុស្ស៊ែរ នៅពេលដែលតារាទាំងនេះរសាត់មកដល់ដំណាក់ការមួយ ។

គាត់បានអះអាងថា ផែនដីមានភាពសំប៉ែត... ហើយម៉្យាងទៀត ដោយដីមានទម្ងន់ធ្ងន់ជាងគេបំផុត ដីក៏កាន់កាប់ទីកន្លែង ដែលទាបជាងគេនៅក្នុងលោកនេះ ។ ចំណែកទឹកវិញដែលហូរនៅលើផ្ទៃនៃផែនដី បានត្រូវធ្វើឲ្យរីងស្ងួតដោយសារតែកំដៅថ្ងៃ ដែលផ្លាស់ប្តូរធាតុទឹកឲ្យទៅជាផ្សែង ។ ផ្សែងទឹកទាំងនេះ បានត្រូវហួតឡើងទៅលើជាអាកាស ហើយធ្លាក់មកវិញក្លាយត្រឡប់ទៅជាភ្លៀង ។

នៅពេលរាត្រី នៅពេលដែលមានធាតុអាកាសស្ងប់ស្ងាត់ល្អ គេអាចមើលឃើញរង្វង់សស្កុង ដែលគេហៅថាផ្លូវនៃទឹកដោះ ។ អ្នកប្រាជ្ញបុរាណខ្លះបានយល់ថាជាមាគ៌ាដែលព្រះអាទិទេពទាំងឡាយ តែងធ្វើដំណើរទៅជួបនឹងព្រះយូពីទើរ

(ព្រះឥន្ទ) ។ អ្នកប្រាជ្ញខ្លះទៀតបានយល់ថា គឺជាទីកន្លែងមួយ ដែលស្រូបយកព្រលឹងនៃវិរជនទាំងប៉ុន្មាន បន្ទាប់ពីរូបកាយរបស់ពួកគេស្លាប់អស់ទៅហើយ ៖ អាណាសាកូរ៉ាបានយល់ច្រឡំត្រង់កន្លែងនេះ ជាមួយគ្នានឹងពួកក្រុមទស្សនវិទូឯទៀតៗទាំងអស់ ។ គាត់បានយល់ថា រឿងនេះគ្រាន់តែជាការបញ្ចាំងឆ្លុះនៃពន្លឺថ្ងៃ ដែលឆ្លងកាត់មេឃ ហើយដែលធ្វើឲ្យយើងមើលឃើញថាជាដូច្នេះ, គឺពីព្រោះដោយហេតុថា រវាងផែនដីហើយនិងមាគ៌ានៃទឹកដោះ វាឥតមានតារាភ្លឺអ្វីមួយនៅចំត្រង់ចន្លោះកណ្តាល ដែលអាចមានពន្លឺភ្លឺចាំង ឲ្យលើសពន្លឺថ្ងៃនោះបានឡើយ ។

គាត់បានពោលថា សត្វដែលមានជីវិតរស់នៅជាដំបូងនៅលើផែនដីនេះ គឺបានឧប្បត្តិកឡើងដោយសារធាតុកំដៅហើយនិងទឹកសន្សើម... ហើយជាបន្ទាប់មក សត្វទាំងនេះក៏បន្តពូជកូនចៅតវង្សត្រកូលជារៀងរហូតមក ។

បើមានថ្មអ្វីមួយធ្លាក់មកពីលើមេឃ ៖ អាណាសាកូរ៉ាក៏ទាញយោបល់ភ្លាមមួយរំពេចថា មេឃនៅខាងលើធ្វើពីថ្មទេតើ... ចំណែកដំបូលមេឃដែលមានសភាពកោងនោះ នៅមានល្បឿនលឿនពេកក្រៃ ហើយប្រសិនបើចលនាដ៏គំហុកនេះឈប់តែមួយភ្លែតនោះ... ម៉ាស៊ីននៃភពផែនដីទាំងមូល នឹងត្រូវរបើករបាញខ្ទេចខ្ទីអស់តែមួយពព្រិចភ្នែក ។

ថ្ងៃមួយគាត់បានប្រកាសថា នឹងមានថ្មមួយដុំធ្លាក់មកពីព្រះអាទិត្យ ៖ ព្រឹត្តិការណ៍ក៏បានកើតឡើងដូចដែលគាត់បានទាយទុកជាមុនពិតមែន, ដុំថ្មបានធ្លាក់ចូលទៅក្នុងទន្លេអេកូស ។

អាណាសាកូរ៉ាធ្លាប់មានជំនឿថា អ្វីៗដែលសព្វថ្ងៃមានរូបរាងជាដីគោក, កាលពីព្រេងនាយធ្លាប់មានភាពជាសមុទ្រពេញលេញ, ហើយអ្វីៗដែលសព្វថ្ងៃមានរូបរាងជាសមុទ្រពេញលេញ កាលពីព្រេងនាយមានសភាពជាដីគោក ។

ជនម្នាក់បានសាកល្បងសួរគាត់ថា តើសមុទ្រអាចមានលទ្ធភាពរាតត្បាតឡើងលើកំពូលភ្នំឡម្ពសាកបានពីរបីថ្ងៃឬទេ ៖ « ពិតប្រាកដហើយ, គាត់ឆ្លើយតប, វៀរលែងតែពេលវេលាមិនទាន់មកដល់ » ។

គាត់បានពោលថា ទ្រព្យសម្បត្តិដ៏ល្អប្រសើរជាងគេនៅលើភពផែនដីនេះ គឺការត្រេកត្រអាលក្នុងការគន់មើលនូវអាថ៌កំបាំងទាំងឡាយ ដែលមានបង្កប់នៅក្នុងធម្មជាតិ ។

គឺហេតុដូច្នេះហើយ បានជានៅពេលគេសួរគាត់ថា តើការចាប់ជាតិកំណើតរបស់គាត់មានផលប្រយោជន៍សំរាប់អ្វីដែរក្នុងលោកនេះ ៖ គាត់ឆ្លើយថា គឺសំរាប់គយគន់មើលផ្ទៃមេឃនិងផែនដី... មើលព្រះអាទិត្យ, ព្រះច័ន្ទ និងវត្ថុដ៏ល្អប្រណិតឯទៀតៗ ។

ជនម្នាក់បានសួរគាត់ថា តើបុរសណាទៅដែលជាមនុស្សសប្បាយជាងគេបំផុតនៅលើលោកនេះ ? ។ នោះគឺច្បាស់ជាពុំមែនពួកក្រុមមនុស្ស ដែលឯងយល់ស្មាននោះទេ, គាត់ឆ្លើយតប, ជននោះគឺស្ថិតនៅក្នុងចំណោមមនុស្សដែលឯងបានយល់ថា ជាក្រុមជនវេទនារហេមរហាម ។

គាត់បានឮបុរសម្នាក់ដែលចេះតែត្អូញត្អែរថា ខ្លួនច្បាស់ជានឹងយកឆ្អឹងមកចោលនៅស្រុកគេមិនខាន ៖ « វាមានទាស់ខុសអ្វីប៉ុណ្ណឹង, អាណាសាកូរ៉ាបានពោលទៅកាន់ជននោះ, វាឥតមានទីកន្លែងណាមួយនៅលើពិភពលោកនេះ ដែលគ្មានផ្លូវចុះទៅឋាននរកនោះទេ » ។

ថ្ងៃមួយ គេបានប្រាប់គាត់ថា កូនគាត់បានទទួលសេចក្តីស្លាប់ ។ គាត់បានទទួលយកដំណឹងនេះដោយចិត្តនឹងថ្កល់ ៖ « ខ្ញុំដឹងជាស្រេចមុនទៅហើយ (គាត់ពោលឡើង) ថាកូនដែលខ្ញុំបានបង្កើតមក គឺគ្រាន់តែជាជនម្នាក់ ដែលចៀសស្លាប់មិនរួចប៉ុណ្ណោះ ។ បន្ទាប់ពីចេញវាចាដូច្នេះហើយ កាត់ក៏បានធ្វើដំណើរទៅកប់កូនរបស់គាត់ដោយខ្លួនឯង ។

សេចក្តីគោរពនិងស្ងើចសរសើរចំពោះទស្សនវិទូរូបនេះ ពុំបានស្ថិតស្ថេរយូរឡើយនៅទីក្រុងអាតែ្ទន ។ ពួកអ្នកស្រុកនៅអាតែ្ទនបានលើកយកសំណុំរឿងរបស់គាត់បញ្ជូនទៅឲ្យពួកចៅក្រម... ដោយចោទប្រកាន់រូបគាត់ជាសាធារណៈ ។ បុព្វហេតុនៃការចោទប្រកាន់នេះ ត្រូវគេតំណាលតមកប្លែកៗពីគ្នា ។ ការចោទប្រកាន់ជាទូទៅក្នុងមតិមហាជន គឺស្ថិតនៅត្រង់គាត់មិនបានគោរពព្រះ ដោយហ៊ានអះអាងថាថ្ងៃដែលអ្នកផងគោរពនិងស្រឡាញ់ដូចព្រះអាទិទេព គឺគ្រាន់តែជាដុំដែកមួយដ៏ក្តៅតែប៉ុណ្ណោះ ។ អ្នកខ្លះទៀតបានពោលថា ហួសពីបទឧក្រិដ្ឋកម្មនៃការមិនជឿព្រះ, អាណាសាកូរ៉ាបានត្រូវចោទពីបទក្បត់ជាតិថែមទៀត ។ នៅពេលដែលគេមកប្រាប់គាត់ថា គាត់ត្រូវកាត់ទោសប្រហារជីវិតដោយពួកអ្នកទីក្រុងអាតែ្ទន, គាត់ហាក់ដូចជាគ្មានរំភើបញ្ជាប់ញ័រអ្វីសោះ ។ « ជាយូរណាស់មកហើយ, គាត់ពោល, ដែលធម្មជាតិក៏បានកាត់ទោសរបៀបដូច្នេះដែរចំពោះពួកអ្នកទាំងនេះ » ។

ប៉េរីក្លែស ដែលធ្លាប់ជាសាវ័ករបស់គាត់បានប្រឹងប្រែងការពាររូបគាត់យ៉ាងខែងរែងមែនទែន រហូតដល់គេបានបន្ធូរបន្ថយទោសឲ្យគាត់ខ្លះៗ ។ ពួកចៅក្រមក៏បានកាត់ទោសឲ្យគាត់បង់ផាកពិន័យជាប្រាក់៥តម្លឹង (នៅក្នុងបុរាណកាលក្រិក, តម្លឹងគឺជាទម្ងន់២០ទៅ២៧គីឡូ ។ បន្ទាប់មកគឺជាចំនួនលុយដែលមានតម្លៃស្មើនិងមាសឬប្រាក់មួយតម្លឹង)... ហើយនិងបាននិរទេសរូបគាត់ឲ្យទៅរស់នៅបរទេស ។ អាណាសាកូរ៉ាបានទទួលទុក្ខទោសទណ្ឌកម្មដោយចិត្តរឹងប៉ឹងអង់អាច ។ គាត់បានចំណាយពេលនៃការឃ្លាតចាកស្រុកទេសរបស់គាត់ ដើម្បីធ្វើដំណើរទៅប្រទេសអេយីព្ទ និង

ទីកន្លែងដទៃផ្សេងៗទៀត ដើម្បីជជែកវែកញែកពិភាក្សាជាមួយនឹងអ្នកចេះដឹងជាច្រើនគ្នា ហើយនិងដើម្បីដឹងជ្រួតជ្រាបនូវទំនៀមទំលាប់បរទេស ។ បន្ទាប់ពីការស្វែងរកចំណេះដឹងដោយសុខចិត្តសុខកាយរួចហើយ, គាត់ក៏បានវិលត្រឡប់មកក្លាស្វម៉ែន ដែលជាទីកន្លែងស្រុកកំណើតរបស់គាត់វិញ ។ គាត់បានសង្កេតឃើញថា ដីចំការរបស់គាត់គ្មាននរណាថែទាំ គ្មាននរណាដាំដំណាំទាញយកផលផ្លែផ្កាអ្វីទាំងអស់ គឺត្រូវគេបោះបង់ចោលទាំងស្រុង ៖ « បើរបស់ទាំងនេះមិនត្រូវវលត់រលាយទេ, គាត់ពោល, អាត្មាអញនឹងត្រូវរលត់រលាយខ្លួនឯង » ។

* *

*

អាណាសាកូរ៉ាបានខំប្រឹងប្រែងលើសពីធម្មតា ដើម្បីបង្ហាត់បង្រៀនផ្តល់ចំណេះវិជ្ជាទៅប៉េរីក្លែស, មិនត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះ បានទាំងបំរើនៅក្នុងរដ្ឋាភិបាលរបស់បុគ្គលនេះទៀតផង ។

ប៉េរីក្លេសពុំបានសំដែងនូវការដឹងគុណាគ្រប់គ្រាន់ចំពោះគ្រូរបស់ខ្លួននោះឡើយ ។ អ្នកខ្លះបានទាំងចោទទៀតផងថា បុគ្គលនេះបានបោះបង់ចោលលោកគ្រូរបស់ខ្លួន នៅពេលចុងចប់នៃជីវិតរបស់គាត់ ។

អាណាសាកូរ៉ា នៅពេលដឹងថាខ្លួនចាស់ជរា, ក្រីក្រ ហើយត្រូវគេបោះបង់ចោល, ក៏រុំខ្លួនក្នុងអាវម៉ង់តូ (អាវក្រាស់ទ្រវែង) របស់គាត់ ហើយបានសំរេចចិត្តបណ្តោយខ្លួនឲ្យស្លាប់ដោយសេចក្តីអត់ឃ្លាន ។

ប៉េរីក្លេសដែលបានដឹងរឿងនេះ ដោយមានគេលួចប្រាប់ ក៏កើតសេចក្តីតក់ស្លុតក្នុងចិត្តយ៉ាងខ្លាំង ។ ជននេះក៏បានខំរត់ប្រញាប់ប្រញាល់ទៅជួបអាណាសាកូរ៉ា ។ កូនសិស្សក៏បានអង្វរករលោកគ្រូឲ្យផ្លាស់ប្តូរការសំរេចចិត្តវិញ ។

ប៉េរូក្លែសបានខំប្រឹងបញ្ជាក់ពន្យល់អំពីស្ថានភាពទន់ខ្សោយរបស់រដ្ឋ នៅពេលដែលរដ្ឋបាត់បង់មនុស្សសំខាន់ម្នាក់ដូចរូបគាត់, អាណាសាកូរ៉ានិងការអភ័ព្វរបស់ខ្លួនឯងផ្ទាល់ នៅពេលដែលខ្លួនបាត់បង់ទីប្រឹក្សាម្នាក់ដែលប្រកបដោយភក្តីភាព ។ អាណាសាកូរ៉ាក៏បើកបង្ហាញមុខជិតដាច់ខ្យល់របស់គាត់ ៖

« ឱ ! ប៉េរីក្លែស, គាត់ពោល, មនុស្សដែលត្រូវការប្រើចង្កៀង ក៏មានការចាំបាច់ដាក់ប្រេងទៅក្នុងចង្កៀងនោះដែរ » ។

ឡាអ៊ែរក្សបានធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍ថា អាណាសាកូរ៉ាបានទទួលមរណភាពនៅឡម្ពសាក ហើយនៅពេលដែលគាត់ហៀបក្បែរតែផុតរលត់ជីវិត, ពួកអ្នកមុខអ្នកការនៅក្នុងទីក្រុងទាំងអស់ បានមកសួរយោបល់គាត់ថា តើគាត់មានបង្គាប់បញ្ជាឲ្យ

ធ្វើអ្វីទេ ? ។ គាត់ក៏បានផ្ដាំទៅអ្នកទាំងនោះថា គួរអនុញ្ញាតឲ្យក្មេងៗឈប់សំរាកមួយឆ្នាំម្ដង ព្រមទាំងឲ្យពួកគេលេងសប្បាយនៅថ្ងៃដែលគាត់ស្លាប់ ។

ទំនៀមទំលាប់ដូច្នេះ ក៏ត្រូវគេបានប្រកាន់គោរពតាមជាយូរអង្វែងឆ្នាំតមក ។ អាណាសាកូរ៉ា មានអាយុ៧២ឆ្នាំនៅពេលដែលគាត់ស្លាប់ ។ គឺនៅក្នុងអូឡាំព្យាដទី៨៨ ។

❑ ❑

❑